

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

["Άγνωστο και ανέκδοτο πεζογράφημα του άλησμονήτου ποιητού]

Στά χρόνια της Τουρκοκρατίας ζούσε στη Λειβαδιά μία γρηά μαμή, ή Κυρά-Ρήνη, όνομαστή για την επαγγελματική της δεξιότητα, τόσο μέσα στην πόλη της όσο και σ' όλα τα περιχώρα γύρω, ως τη Θήβα ακόμα.

Ένα χειμωνιατικό Σαββατόβραδο, κατά τα μεσάνυχτα, ενώ ή Κυρά-Ρήνη κοιμόταν, άκουσε τρεις χτύπους στην πόρτα της και μία φωνή που την καλούσε με τ' όνομά της ν' ανοίξη γρήγορα.

Για μία μαμή και μάλιστα σάν αυτήν μία τέτοια επίσκεψις δεν είχε τίποτε τό παράδοξο. Γι' αυτό κι' ή Κυρά-Ρήνη σηκώθηκε άμέσως κι' άφου παρακάλεσε τόν ξένο νά περιμένη λίγο, ντύθηκε βιαστικά-βιαστικά κι' άνοιξε τέλος την πόρτα. Βρέθηκε τότε μπροστά σ' έναν άνθρωπο, που πρώτη φορά τόν έβλεπε. Ήταν ένας νέος άντρας κατάμαυρα ντυμένος, με μαύρα σπινθηροβόλα μάτια, μαλλιά μακρὰ και γυαλιστερά, που πέφταν ως τούς ώμους του, μουστάκι λεπτό και στριμμένο και μακρὰ περιποιημένα γένεια. Μ' όλη τή λάμψη όμως πούχαν τά μάτια του, τό πρόσωπό του ήταν άχρò, άχρότατο κι' άδύνατο πολύ, σάν πρόσωπο νεκρού. Γενικά όμως τό παρουνιαστικό του ήταν έπιβλητικό, ήγεμονικό, και τό ύφος του έδειχνε άνθρωπο, στόν όποιον δεν θά είχε τή δύναμη κανείς ν' άρνηθή τίποτε.

Ο ξένος λοιπόν αυτός στάθηκε μία στιγμή στό κατώφλι τής πόρτας και είπε στη μαμή:

— Δυò άλογα μäs περιμένουν. Κάνε γρήγορα, βάρω μου, γιατί ή γυναίκα μου υποφέρει και βασανίζεται άπ' τά κοιλοπονήματα... Άντε... Άπόψε θά κάνης τήν τύχη σου. Μά μη χασομεράς... Κάνε γρήγορα.

— Έγώ είμαι έτοιμη, παλληκάρι μου, τραύλισε ή γρηά. Μοφ φαίνεται όμως ότι τ' άλογο δεν χρειάζονται. Γιατί δεν πιστεύω δά νά πάμε και τόσο μακρὰ.

Ο ξένος χαμογέλασε και δείχνοντας τó δυò άλογα που στεκόντουσαν πλάι, παρεκάλεσε τήν Κυρά-Ρήνη νά διαλέξη ποιά άπ' τά δυò θάθελε νά καβαλλικήψη.

— Μη φοβάσαι, πρόσθεσε. Είναι και τά δυò ήμερα σάν άρνιά. Έπειτα δεν πιστεύω νάναι ή πρώτη σου φορά που άνεβίβαις σέ άλογο...

Κι' ενώ ή Κυρά-Ρήνη τάχε σχεδόν χαμένα κι' ήταν άνίκανη νά σκεφθή, ό άγνωστος της πλησίασε και παίρνοντάς την στά στήθαί του χέρια, τή σήκωσε και τήν κάθισε πάνω στό πρώτο άλογο. "Υστερα σάν αϊλουρος πήδηξε κι' αυτός στό δεύτερο κι' έτσι ξεκίνησαν μαζί κι' οι δυò πλάι-πλάι.

Κατά τό διάστημα τής διαδρομής τους μέσα άπ' τούς ξηρούς δρόμους τής πόλεως ό άγνωστος άπαντούσε λακωνικά, αλλά με πολλή ευγένεια στίς δειλές ερωτήσεις τής γρηάς. Έν τώ μεταξύ τά σκυλιά βλέποντάς τους νά περνούν, άρηναν ένα θρηνητικό άλόχτισμα κι' άποτραβίδουσαν φοβισμένα, με τήν ουρά στά σκέλια.

Τ' άλογα πότε-πότε χλιμντροούσαν και τότε, σάν ήχώ, άπαν-ούσε ή φωνή τής κοκοβάγιας.

Όταν βγήκαν έξω από τήν πόλη, ό ξένος σπιρούνισε τό άλόγο του. "Η γρηά προσταθούσε νά συκρατήση τό δικό της, μά εκείνο άσυγκράτητο έτρεχε πάντν στό πλευρό του πρώτου.

Έκάλπαζαν τώρα κι' οι δυò πλάι πλάι, μέσα στό σκοτάδι. "Η νύχτα ήταν ζοφερή. Ούτ' ένα άστέρει δεν έλαμπε στόν ουρανò. Δεν μπορούσε νά διακριθί κανείς ούτε τό δάκτυλό του. Κι' όμως τ' άλογα τρέχανε άνευπόδιστα σάν νάταν μέρα, πηδούσαν θάμνους, χαντάκια, στζίβανε βόλτες, παίρνανε άνήφορους και κατήφορους με σιγουριά κι' ευλυγισία πρωτοφανή. Και—πράγμα περίεργο!— σ' όλο τό διάστημα τής εξαλλής αυτής τρεχάλας, ή γρηά δεν αισθανόταν ούτε κλονισμό,

ούτε ζάλη, ούτε ίλιγγο. Έτρεχε πάντα πλάι στόν παράξενο εκείνο σύνδο της, χωρίς νά τόν βλέπη διόλου μέσα στό παχύ σκοτάδι.

Σέ κάποια στιγμή, φοβισμένη τόν έρώτησε που βρίσκονται και που πάνε και τόν παρεκάλεσε νά σταματήσουν λιγάκι. Έκείνος όμως τής άπάντησε ξηρά:

— Προχώρα και μη ρωτάς!

"Η γρηά φοβήθηκε πτό πολύ και προσπάθησε νά σταματήσει τό άλόγο της. Μά τού κάκου.

"Υστερ' από άσταμάτητη τρεχάλα μιάς άκόμα ώρας, άγνάντεψαν μακρὰ ένα άδύνατο φως νά λαμπυρίζη. Τά άλογα χρεμετίζοντας και καλπάζοντας πτό πολύ διευθύνθηκαν πρòς τό σημείο εκείνο.

Σέ λίγα λεπτά οι δυò καβαλλάρηδες βρισκόντουσαν μπροστά σέ μιά σπηλιά, που τή σκεπάζαν πυκνά βίτα κι' άγκάθια. Στό βάθος φώτιζε ένα φανάρι. Ο άντρας ξεπέξεψε πρώτος κι' άφου βοήθησε και τή γρηά νά ξεπεζέψη, χτύπησε χαϊδευτικά τά καπούλια τών άλόγων, τά όποια χρεμετίζοντας για τελευταία φορά, χάθηκαν σάν καπνòς.

— Βάρω, είπε τότε ό άγνωστος στην Κυρά-Ρήνη, άν ή γυναίκα μου γεννήση άρσενικό παιδί άπόψε, θά κάνης τήν τύχη σου, όπως σουείπα. Άλλοίμονò σου όμως άν τó παιδί που θά γεννηθή είναι κορίτσι ή άν πεθάνη στά χέρια σου... Άκλούθα με τώρα...

"Η δυστυχ ή μαμή μη μπορώντας νά κάμη κι' άλλοιώς, τόν άκολούθησε άλαλη και τρομοκρατημένη.

Τό σπήλαιο, μέσα στό όποιο μπήκαν ήταν βαθύ και φωτιζόταν από κεριά τοποθετημένα έδω κι' εκεί. Άξαρνα ό μυστηριώδης άγνωστος στάθηκε μπροστά σέ μιά όρθια έπιτάφια πλάκα, κολλημένη σ' έναν τοίχο και σπρώχοντάς τήν με τό πόδι του, τήν άνοιξε σάν πορτόφυλλο. Φάνηκε τότε μιά πέτρινη σκάλα που ώδηγούσε βαθύτερα και που φωτιζόταν από μιά τεράστια έντάφια λυχνία. Ο άντρας γύρισε, κούταξε έπιβλητικά τή μαμή κι' έπειτα άρχισε νά κατεβείνη έπίσημα κι' άργά τά σκαλοπάτια. Αυτό άποτέλουσε μιά σιωπηρή διαταγή για τή δυστυχημένη γυναίκα, ή όποια, θέλοντας και μη τόν άκολούθησε με τήν καρδιά σφιγμένη από τό φόβο. Δεκατρία σκαλοπάτια κατέβηκε τρέμοντας και βρέθηκε πάλι μπροστά σέ μιά μεγάλη πόρτα. Από τήν πόρτα αυτή πέρασαν σ' ένα μαρμάρينو διάδρομο κι' έρτασαν σέ μιά άπέραντη φωτισμένη αίθουσα, ίεσα στην όποια δεν ύπήρχε τίποτ' άλλο παρά ένα στοργυλλò τραπέζι κι' επάνω σ' αυτό ένα κηροπήγιο με τρεις λαμπάδες κι' ένας δίσκος γεμάτος κόλλυβα.

Ο μυστηριώδης άνθρωπος κάθησε, ή μάλλον βούλιαξε σάν κουρασμένος στη μοναδική πολυθρόνα, που ύπήρχε μπροστά στό τραπέζι κι' άπλωσε τό χέρι του στό δίσκο.

— Πεινώ! είπε.

Και παίρνοντας μιά φούχτα κόλλυβα, τά έφαγε με λαίμαργα.

"Υστερα γυρνώντας στη μαμή που στεκόταν έντρομη και ζαρωμένη τής είπε έπιβλητικά.

— Άπό κείνη τήν πόρτα, που φαίνεται στό βάθος θά προχωρήσης και θά μπής σέ μίαν έρημη κάμαρα, έπειτα σέ μίαν άλλη, ώστου νά φτάσης στή γυναίκα μου, που κοιλοπονεί άπάνω στό κρεβάτι της. Θέλω τό παιδί που θά γεννηθή νάναι άρσενικό!... Πήγαινε κι' άν γίνη αυτό, θά κάνης τήν τύχη σου. Έγώ θά καθίσω έδω νά φάω τά κόλλυβά μου.

Σπρωγμένη από μία άνώτερη δύναμη ή γρηά, από τή δύναμη τής έπιβλητικότητας του παράξενου εκείνου άθρώπου, προχώρησε στην πόρτα που τής έδειξε και μπήκε σέ μιά κα-

Ο Άχιλλεύς Παράσχος

τάφωτη αίθουσα, που θύμιζε σουλτανικό χαρέμι. "Άξαφνα άκουσε ένα βαθύ βογγητό να βγαίνει από την πλαγινή κάμαρα. Προχώρησε και σ' αυτήν τρέμοντας και βρέθηκε μπροστά σε μία γυναίκα ξαπλωμένη στο κρεβάτι της. Ήτανε μία γυναίκα ώραια με πλούσια ξανθά μαλλιά, τόσο όμως άδύνατη και με τέτοια έκφραση πόνου στο κατάλευκο πρόσωπό της, ώστε με τό αντίκρισμά της ή γρηά έρριγησε σύσσωμη και έκαμε ένα βήμα πρὸς τὰ πίσω.

— Ποιος σ' έφερε εδώ, δυστυρισμένη; τή ρώτησε τότε ή ώρη γυναίκα καλώντας την να καθήση κοντά της.

"Η γρηά διηγήθηκε τὰ καθέκαστα και ρώτησε να μάθη τί έσήμαινιν όλ' αυτά και πού βρισκόταν.

"Η νέα γυναίκα κούνησε περίλυπα τὸ κεφάλι της.

— Και τώρα πού τὸν άφησες εκείνον; ρώτησε.

Μα την ίδια στιγμή δυνάτοί πόνου τή συγκλόνισαν και την έκαμαν να βγάλη βαθεία βογγητά.

"Επί μία ώρα οί πόνοι του τοκετού την τυσαννοούσχν, με σπασμούς υπερτάτης άγωνίας. Τέλος μ' ένα ύστατο βογγητό τὸ βρέφος πρόβλεσε στὸν κόσμο.

Τρέμοντας ή γρηά μνηή πήρε τὸ βρέφος στα χέρια της, κι' άμέσως σκίτησε από χαρά βλέποντας οί ήταν άρσενικό. "Ενώ όμως τακτοποιούσε τὰ σπάργανα για να τυλίξη τὸ νεογέννητο, τὸ εἶδε άξαφνα να άνοιγη κάτι ολοσπρόγγυλα μάτια και να την κυτάξη κατάματα. Και πριν ή γρηά συνέλθει, από αυτήν την έκπληξί της, τὸ τρομερὸ εκείνο βρέφος άνοιξε τὸ στόμα του, ώπλισμένο με μωτέρα δόντια, όχι για να κλάψη αλλά για να βγάλη δυνάτους κι' άπαίσιους καγαχασμούς.

"Ανατριχίζοντας με φρίκη ή γρηά μνηή πέταξε τὸ τέρας εκείνο πάνω στο κρεβάτι κι' άρχισε να σταυροκοπιέται.

"Η λεχώνα τότε γύρισε και τής ειπε στενάζοντας:

— Πνίξε το, δυστυρισμένη, πνίξε το! Εἶνε παιδί του Διαβόλου, παιδί του Βρυκόλακα.

"Ωρη, άφωνη, άκίνητη ή γρηά, με τὸ μυαλό σαλεμμένο άκουγε, ένώ ή νέα γυναίκα έξακολουθούσε να τής λει:

— "Α! κυρούλα μου, αν αγαπᾶς τή ζωή και τήν ψυχή σου φύγε, φύγε μακριά από τὸν κολασμένο έτοῦτον τόπο... "Ο άνθρωπος που σ' έφερε ως εδώ εἶν' ένας βρυκόλακας! Εἶνε ὁ άντρας μου... Χρόνια πολλά έχει πεθαμένους. Δεν μπορούσε να ήσυχάση μόνος του και μία νύχτα μ' άρπαξε και μ' έφερε εδώ...

Διηγήθηκε κατόπιν ότι τὸ νεογέννητο ήταν ὁ καρπὸς του φρικαλέου έρωτικού δεσμοῦ της μ' εκείνον, μ' ένα βρυκόλακα, κι' ότι κοντά του υποφέρει άνεκκάλητα μαρτύρια, μολοντί δεν τής λείπει τίποτα, τίποτα για μία ήγεμονική ζωή.

— ... Τρία χρόνια, πρόσθεσε μ' άδύνατη φωνή, ζω κοντά στὸν βρυκόλακα άντρα μου, την κολασμένη αυτή ζωή. Τρία χρόνια με κρατάει σκλάβο και βασίλισσά του. Ποτέ δεν τὸν άκουσα να μου μιλήση. Μόνο με τὰ μάτια του—μ' έκεινα τὰ φριχτά μάτια—μου έκφράζει τις έπιθυμίες του. Κάθετα κοντά μου στο πλοῦσιο τραπέζι μας και τρώει σιωπηλός. "Υστερα κοιμάται ὄλη τή νύχτα μαζί μου και φεύγει τρομαγμένος με τὸ κράξιμο του πρώτου θρυιθίου. Φεύγει και πάει στη μεγάλη σάλα και κάθεται στην πολυθρόνα πούναι μπροστά στο στρογγυλό τραπέζι με τὰ κόλλυβα. "Η πολυθρόνα αυτή, την ήμερα γίνεται φέρετρο, εἶνε τὸ φέρετρό του. Κάθε Παρασκευή τὰ μεσάνυχτα τὸν χάνω ξάφνου από τὰ μάτια μου και δεν τὸν ξαναβλέπω παρὶ τὰ μεσάνυχτα του Σαββάτου... Μόνον τρεῖς φορές τὸ χρόνο, τή νύχτα τῶν Χριστουγεννίων, τή νύχτα τῶν Φώτων, κι ὄλη τή Μεγάλη Βδομάδα γίνεται ὄλοτελα άφαντος... Πολλές φορές προσπάθησα να φύγω από δω μέσα, να γλυτώσω, μα κάθε φορά πού έπιχειρῶ να δραπετεύσω ένα τεράστιο φεῖδι έρχεται και τυλίγεται στα πόδια μου και με δένει σαν σχοινί. Πιστεύω πως αυτό τὸ τεράστιο φεῖδι εἶν' ὁ ίδιος ὁ Βρυκόλακας... Βλέπεις αυτό τὸ μικρὸ σημάκι τὸν λαϊμό μου; Εἶνε από μία πληγή που μου την έκαμε αυτός. Κάθε μία φορά τὸ χρόνο, τή νύχτα τῶν Ψυχῶν, κερφᾶνε τὸ δόντι του εἰς τὸ λαϊμό μου και μου βυζαίνει τὸ αίμα... "Αλλά φύγε, δυστυρισμένη, φύγε γρήγορα από δω, αν αγαπάς τή ζωή σου και τήν ψυχή σου!...

Κάτι θέλησε να πη ακόμα, μα ένα βαρὺ βήμα που άκούστηκε στο διάδρομο την έκαμε να σωπάση και να προσποιηθῆ την κοιμισμένη. Και νά, σε λίγο παρουσιάστηκε ὁ Βρυκόλακας. Προχώρησε βαρὺς ὡς τὸ κρεβάτι της γυναίκας του, έβριξε μία ματιά στο βρέφος και βλέποντας πως ήταν άρσενικό, άφησε ένα χαμόγελο άπαίσιης χαρᾶς. "Επειτα πήρε τὸ παιδί στην άγκαλιά του κι' άνοιγοντας μία τρύπια κάτω απ' τὸ λαϊμό του με τὸ δόντι του, όχι μεγαλειότερη από εκεί-

νη που κάνει ή νυφίτσα στο κεφάλι της κόττας, κόλλησε τὰ χεῖλιά του κι' άρχισε να τὸν βυζαίνει τὸ αίμα. Την ίδια ὄμως στιγμή τὸ νεογέννητο έκαμε τὸ ίδιο στο λαϊμό του πατέρα του. Κι' έτσι πατέρας και γιὸς άγκαλιασμένοι σ' ένα τερατώδες σύμπλεγμα, έπιναν ὁ ένας τὸ αίμα του άλλου...!

"Όταν τέλος χόρτασαν τή δίψα τους, ὁ Βρυκόλακας έκαμε μ' απροσθήκη ένα νεῦμα στη γρηά να τὸν άκοροῦθήση. "Ετσι μπροστά αὐτός κι' έκεινη πίσω πέρασαν τὸ διάδρομο, διαβήκαν την άτέραντη γυμνή αίθουσα άνέβηκαν τὰ δεκτρία σκαλιά της σκάλας, έπάτησαν τὸ νωπὸ έδαφος του σπηλαίου και βγήκαν στην έξοδο, τή σκεπασμένη με βατομουριές κι' άγκύθια. Ήταν ακόμα βαθεία νύχτα και πηχτὸ σκοτάδι. "Εκει ὁ Βρυκόλακας στάθηκε κι' ειπε στη γρηά με ὑπόκωφη φωνή:

— Διψῶ!... "Εσὺ έχεις αίμα ζωντανὸ στις φλέβες σου. Μου άνοίγεις τήν ὄρεξι. Μα έπειδή ξεγεννησες με τὸ καλὸ τή γυναίκα μου δεν θᾶ σε πειράξω... "Αν τὸ παιδί μου, πού γεννήθηκε άπόψε, ζήση, ευτυχισμένη θάσαι κι' εἰς κι' οί συγγενείς σου. "Αλλοίμονο όμως σε σένα και σ' ὄλους τούς δικούς σου αν πεθάνει! Πήγαινε τώρα στο καλὸ σου...

Τελειώνοντας τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Βρυκόλακας χάθηκε με μιάς, αν νάνοιξε ή γη και τὸν κατάπτε.

Τότε κι' ή δύστυχη γρηά έκαμε τὸ σταυρὸ της μουρμουρίζοντας ὄλοένα κρυφές προσευχές και ξεκίνησε τρέμοντας μέσα στη νύχτα να φύγη μακριά από τὸν άφωρισμένο εκείνον τόπο. "Ὡς τὰ χαράματα περπατούσε μέσα σε άγνωστες κατοκοπιές, πασπάτευε βράχους και κορμούς δέντρων, βούλιαζε μέσα σε τάφρους, μπουσουλούσε σ' άνηφοριές κι' όταν τέλος ὕστερα από άνεκδιήγητους κόπους και φόβους έφτασε στο σπίτι της, έπεσε κατάκοπη, σχεδόν λιποθυμισμένη στο κρεβάτι της.

Μερικοί καλοί γείτονες τή συνέτρεξαν, την έβοήθησαν, τής έφεραν τὸν παπᾶ για να τής κάνη άγίασμό κι' όταν έκίνηη συνήλθε κάπως, κάθισε και τούς εξήτορισε ὄλη την τρομερή περιπέτεια της περασμένης νύχτας.

Πέρασε κάμποσος καιρὸς από τότε κι' ή ιστορία αυτή κόντευε να ξεχαστῆ. Μά ὕστερα από ένα χρόνο, την έπέτειο ακριβῶς της τρομερῆς εκείνης νύχτας ή γρηά μαμη, άνοιγοντας ένα συρτάρι του κομποῦ τῆς, τὸ βρήκε γεμάτο φλουριά! Τὸ πιὸ μεγάλο από τὰ φλουριά αὐτὰ, πού βρισκόταν επάνω-επάνω, ειχε τή μίαν ὄψη του την εικόνα ενός νεογέννητου παιδιοῦ.

"Η γρηά μάντεψε άμέσως την προέλευσι: τῶν φλουριῶν και τρομαγμένη έκλεισε τὸ συρτάρι, χωρίς να χρησιμοποιήση ποτέ της οὔτε ένα φλουρί, μολοντί πολλές φορές βρισκόταν σε μεγάλη ανάγκη.

Αὐτὸ επαναλαμβάνόταν κάθε χρόνο ταχτικά. Κάθε χρόνο δηλαδή και τήν ίδια ακριβῶς ήμερα ένα νέο συρτάρι του κομποῦ βρισκόταν γεμάτο

χρήματα, με τή διαφορά πως τὸ φλουρί που εἶχε επάνω την εικόνα του βρέφους γινυταν κάθε φορά διπλάσιο.

Τὸν τέταρτο ὄμως χρόνο ή γρηά μαμη βρήκε στο τέταρτο συρτάρι του κομποῦ της ένα μονάχα φλουρί, πάνω στο ὄποιο εἰκονίζόταν ένα παιδί, τεισάρων χρόνων νεκρό. "Ανοιξε τότε και τ' άλλα συρτάρια κι' αντί να βρη τὰ χρήματα πού ὑπήρχαν εκεί ἄθικτα, βρήκε σωρούς ανθρώπινα κόκκαλα.

"Η κικόμοιρη ή γρηά κατάλαβε τότε πως τὸ παιδί του Βρυκόλακα πέθινε και προμάντεψε τή δυστυχία που την άπειλούσε. "Ετρεξε λοιπον σ' έναν πνευματικὸ και εξομολογήθηκε για να κοινωνήση, γιατί ὄπως έλεγε, οὐν θᾶ ζούσε και πολὺ ακόμα.

Πραγματικά σε λίγες μέρες, ένα Σαββατόβραδο, ειδη στὸν ὕπνο της τὸ Βρυκόλακα να την κυτάξη με τὰ άγρια μάτια του και να τής λει:

— "Εράνηκα πιστὸς σε ὅτι σου ὑποσέθηκα. "Ὅσο ζούσε τὸ παιδί μου σε φόρτωνα με φλουριά, ὡστε να γίνης ή πλουσιώτερη γυναίκα του τόπου. Τώρα όμως που ὁ γιὸς μου πέθανε, θᾶ πεθάνης κι' εἰς κι' οί συγγενείς σου...

Την ἄλλη μέρα, ή γρηά εκάλισε μερικες γειτόνισσες, κι' άφοῦ τούς διηγήθηκε τὸ δεινρο και τούς ζήτησε να την συχωρέσουν, έκαμε τὸ σταυρὸ της και πέθινε.

Και μετὰ ένα χρόνον κανένας από τούς συγγενείς της δεν ζούσε. Ξεκληρίστηκαν ὄλοι!

Την ιστορία αὐτῆ μου τή διηγήθηκε μία γρηά απ' τή Λειβαδιά.

† ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

